

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY.

Novam ephemericen, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általástok a kátholikuskok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.)

XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak. 1895. márc. 6-án.

Megjelen hetenkint 2-szer: szerdán este és szombaton este. Kéziratok nem adhatók vissza.	Előfizetési a kiadókiváltásban és minden egyéb postaközlésben. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfehérvár, art.-István-tér 1.	Felelős szerkesztő: NÉMETH ÖDÖN.	Előfizetési ár: Egész évre . . . 5 ft — kr. Félévre . . . 2 ft 50 kr. Negyedévre . . . 1 ft 25 kr. Egyes szám ára 5 kr.	A 30 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyeglesek nélkül 80 kr. Nyitótér sorozatát 50 kr. Tűbbeszi hirdetéseknek engedély.
---	---	--	---	---

Az ördög fiai.

(N.) A szabadkőművesek magyarországi büntanyájában nagy esemény történt: Ivánka Imre magyarországi nagymester meghalt.

Sokkal erősebb a keresztény szellem Magyarországon, semhogy a szabadkőműves nagymester túlságosan rettegett alak lehetne nálunk, s így az esetleges személy változás sem képez valami nagy eseményt. Ha most mégis általános érdeklődésünk tárgyát képezik az új nagymester személyére vonatkozó kombinációk, az onnan van, mert a titokban működők, s a vallástalanságot és erköletelenséget terjesztő szabadkőműveseknek szomorú dicsőséget képezik az egyházpólitikai törvények, s az ennek nyomán támadt kulturáboru.

Ismételten is alkalmunk volt e helyen kijelenteni, hogy Magyarországon s másutt is a liberalismus czége latt tulajdonképen a szabadkőművesek üzük anti-keresztény működésüket. E titkos társulat működését a nagy közönségnek figy-lemmel kísérnie nem nyilik alkalmá s így nagy azoknak a megtévesztetteknek száma, kik a liberalismus jelszavai után indultak, s daczára hívó, keresztény voltak az istentagadó ördög fiainak segédkeznek a vallástalanság terjesztésében.

Nagyban hozzájárul az elámitottak fölvilágosodásához az a vásári láрма és korteskedés, mely a szabadkőműves nagymester személyének megválasztása körül támadt. Mi csak örvendünk, hogy legtöbb kilátása a megválasztásra Wekerle Sándor és Hieronymi Károly exminisztereknek van, azoknak, kik az egyházpólitikai törvények keresztül hajszolásában annyi fűrfangot, s annyi gonoszszágot fejtettek ki.

Ha még kételkedett valaki, hogy az egyházpólitika a szabadkőművesek vallástalan törekvéseinek következménye, a két exminiszter nagymestéri jelöltsége elég bizonyítékul szolgálhat.

Az a titkos kapocs, mely a volt minisztereket s a szabadelví párt. elnökét Podmaniczky Frigyes bárót, kit szintén emlígetnek a nagymesterjelöltek között, a szabadkőművesekhez köti, bepillantást enged az egyházpólitikai törvények intenciójára azoknak is, a kik eddig kételkedve fogadták, hogy a szabadkőművesek

manővere hozta felszínre s juttatta törvényerőre ezeket a törvényeket.

Még emlékezetében van mindenkinek a szabadelví párt állásfoglalása a horvát bán ellen, a kit ő Felsőge jelölt volt. ki a miniszterelnökségre, de a kit a szabadkőművesek nem vallhatnak „testvéruiknek“. Ezért kellett Wekerle „testvérnek“ megmaradni állásában, a hol a szabadkőművesek megbiztatásának kellett eleget tennie, abban értelemben, hogy a keresztény Magyarország ezredéves alapjait megingassa s az egyházpólitikai törvények segítségével az ördögfiat megkezdhesék vallást pusztító munkájokat.

És a magyarországi szabadkőművesek is, éppen úgy mint a nemzetközi szervezetben élő többi testvéreik, kik ha kellett a politikai gyilkosság segítségével is, de vallástalan terveiket ideig-óráig keresztülvitték, — érvényre tudták emeltetni a vallástalanság alapjaira épített egyházpólitikai törvényeket. A ki kételkedett, hogy így van, ám nézze a nagymester jelöltek Wekerle és Hieronymi exminisztereket s Podmaniczky Frigyes bárót a szabadelví párt elnökét, mind megannyi matadora volt az egyházpólitikai törvényeknek.

Nagy tanulság van ebben és bizonyosan fölnyitják az elvakult keresztények szeméit a most nyilvánosságra került adatok s még idejében tudni fogják előlmi Magyarországon a szabadkőműves propagandát, megmentve gyermekeiket az erköcsi sziljedéstől, és a hitetelenségtől; a nemzetet az elpusztulástól.

Mi csak örömmel vesszük tudomásul a nevezetes jelöléseket, melyek csak régebbi álláspontunkat igazolják. Örömmel üdvözöljük a Magyarországi szabadkőműveseknek most folyó lepleztetését már csak azért is, mert éppen ez időben szorgalmaskodik a nemzetközi anti-szabadkőműves liga, kongresszusának előkészítésén, mely ő Felsőge a király jóváhagyásával és képviselőjének jelenlétében Trientben fog lefolyni.

Nagy és lélekemelő lesz bizonyára a hitű keresztények nagy kongresszusa, s erélyes állás foglalása az erköletelen szabadkőművesek ellen, hatalmasan visszafogja szorítani az ördög fiainak törekvéseit.

Mig a hitetlen szabadkőművesek, az ördög fiai, szorult helyzetökben rémülten kapkodnak magok körül, addig Trientben

nagy napra készül a keresztény világ. Szövetségre készülnek lépni az igaz, keresztények, hogy megvédelmezzék erköcsi tisztaságunkat és a vallást, az ördög fiainak törekvésével szemben. És ha mi magyarok nagy számmal leszünk ott képviselve hitet téve vallásosságunkról, ez lesz a legnagyobb koronája a második ezredévre készülő Magyarországnak.

BELFÖLD.

— Szabadkőműves Wekerle. A szabadkőműves nagymester Ivánka Imre halála után Hieronymi Károly, Wekerle Sándor exminisztereket és Podmaniczky Frigyes bárót a szabadelví párt elnökét emlegetik nagymester jelöltek gyanánt. Wekerle azonban tovább is csak titkos tagja óhajta maradni a szabadkőműveseknek, s azért nem reflektál a kitüntetésére. Miután azonban nyilvánosságra került az ő szabadkőművesége, a félhivatalos könyomatosban, a már nem szokatlan módon kijelenti, hogy ő semmiféle összeköttetésben nem áll a szabadkőművesekkel. Ezzel szemben az „Alkotmány“ mai száma a következő nagy feltűnést keltő bizonyítékokkal áll elő a megszorult Wekerle ur. szabadkőművesességének bizonyítására: „Ezen dementi után — írja az „Alkotmány“ — mi fentartottuk tegnapi számunkban azt az értesülésünket, hogy Wekerle neve mellé joggal írta a kipontozott Mogendovedet (..) mert Wekerle Sándor tényleg tagja egy budapesti symbolikus páholyának. Ezen újabb, megerősítő közlésünk folytán bele kellett szólnia a vitába a kispesti fogadalmi templom építésére alakult biottságnak, a mely elnökhöz, Wekerle Sándor drhoz Dánosra táviratilag fordult felvilágosításért. Wekerle nyomban azt válaszolta, hogy „ő sem a maga neve alatt, sem álnév alatt nem tagja a szabadkőműveseknek s kijelenti azt is, hogy ellenkező esetben nem fogadt volna el a kispesti fogadalmi templom építésére alakult országos bizottság elnöki tisztét.“ A valóságos belső titkos tanácsos, exminiszterelnök ur ezen második tagadása folytán mi kényszerültünk a szabadkőművesek dolgainak leghitelesebb organumához, a Kélet cím alatt Gelléri Móricz szerkesztése alatt titokban megjelenő havi folyóirathoz folyamodni mely a magyarországi szabadkőművesek hivatalos lapja, s melynek komünikéihez e szerint s e tekintet-

Mai lapunk 8 oldal.

ben semmi kétség nem férhet. A Keletnek 1892. évi november hó 30-án (Wekerle-nek miniszterelnökké kinevezése alkalmából) megjelent XI. számában „Vegyes közlemények” rovatában „Személyi hír” cím alatt azó szerint a következőket írja: „Wekerle Sándor dr. t. (testvér) eleinte a „Könyves Kálmán” páholyának volt tagja, innen 1885-ben a „Hungria” páholy újjáélesztése céljából ki-és ide (t. i. a Hungáriába) belépett.” Ezek után minden további vita helyett az elfogulatlan közvélemény ítélete elé bocsájtsuk a kérdést: szabadkőműves-e Wekerle, vagy nem? Más alakban a kérdés így formulázható: ki mondott igazat, Wekerle-e a tagadással, vagy mi az állítással? A szabadkőműves Wekerle leleplezése nagy feltűnést kelt az egész országban.

— Jön a sáska. Hogy miképen vélekedik a tisztességes sajtó a „Jön a sáska” című röpiratról, az kitűnik a „Hazánk” legutóbbi számában megjelent kritikából. A nevezett lap a következőket írja: Tegnap kaptunk egy német nyelven megírt röpiratot, a melynek címe: „Die Heuschrecken kommen”. Egy kicsikét elcsodálkoztunk azon, hogy miért éppen a német kiadását küldik annak a pamfletnek, a melyet eredetileg magyar nyelven írt meg egy bugzó vidéki lapszerkesztő „Jön a sáska” címmel. Eddig még a magyar kiadásához nem vala szerencsénk, azért kötelességünk volt a német művet átolvasnunk. Ebből pedig azt látjuk, hogy a dicsőségteljes kormányzó liberális kabinet ismét fogott magának egy irti tudó urat, a ki ditirambokat zeng a Bánffy hadseregének és rágalmakkal illeti az ellenzékét, néhány magnást és a pápát. Nem bocsátkozunk annak latolgatásába, a mit a szerző két ivre terjedő röpiratában élénk talál, de konstatáljuk, hogy a kormány — tekintettel a közelgő képviselőválasztásokra — igyekszik minden módot megragadni, hogy nagyon is megrendült állását

hazug ráfogásokkal megszilárdítsa. Ezt látjuk a „Jön a sáska”-ból is. A nép félrevézetésére készült az a nyomtatvány, mert a szabadelvű-párt úgy látta, elérkezettnek látja az időt, hogy valami nagy lépést tegyen, s a mostani tarthatatlan állapotokkal csömörlésig alkalmazott népet valahogyan tüntetve vezethesse, mert fél a közel jövőtől, mely örökös sirját áshatja meg Ausztria hűbérének. A „Jön a sáska” írja csak jó szolgálatot tesz a néppártnak és az ellenzéknek, mikor hazugságaival saját pártja ellenzuditja illetlenséretegetéseivel a főurakat és a gondolkozó népet.

— A négyes szövetség. Hetekkel ezelőtt megírtuk, hogy Ö Felsőnének bukaresti látogatása összefüggésben van a négyes szövetség megkötésével. Hogy értesülésünkkel mennyire megelőztük a fővárosi, a külföldi sajtót igazolja, hogy egyik fővárosi lap ma cikket ír a négyes szövetségről: „A bukaresti sajtó — írja az említett lap — Stourdza román miniszterelnök és gróf Goluchowski osztrák-magyar külügyminister bécsi találkozásának nagy fontosságát tulajdonít s azt állítja, hogy Románia e találkózón csatlakozik a három-szövetséghez s hogy a király bukaresti utazása látható nyilvánulása s külső megpecsételése lesz ennek a szövetségnek a mely minden román hazafit örömmel tölt el. Azt is mondják másrészt, hogy már a tavalyi ischili találkózón egy román király, mint ami királyunk bizonyos kötelező ígéretet tettek egymásnak és a mi most történik, nem egyéb, mint ez ígéretnek véglegesítése.” — Csak azt sajnáljuk, hogy budapesti kollegánk három héttel később a román lapokból veszi ki azt a hírt, melyet a mi lapunkból jóval előbb és részletesebben kivethetett volna.

— Püspöki tanácskozás. Vaszary Kolos biboros hercegprímás, mint értesülünk augusztus közepére tanácskozásra hívta fel a püspöki kart. A tanácskozás napja még nincs meghatározva valószínű azonban, hogy augusztus 18-án vagy 19-én fog a konferencia egybeülni. Az esetben a püspöki kar testületi-

leg venne részt a király születés napján tartandó istentiszteletben is. A tanácskozás tárgyát a kongrua rendezés és a kath. autonómia fogják képezni.

— Nemzetiségek állásfoglalása. Egy zágrábi lap azt a tanácsot adja a szerbeknek, hogy a választásokkor a néppárthoz csatlakozzanak, mert a jelenlegi magyar parlamenti viszonyok között más pártban nem bízhátnak meg, s nem bízhátnak meg különösen a kormány-pártban, mely mindég csak önző céljaira használta fel a nemzetiségeket. Noha — írja az említett lap — a néppártban is dominálnak a magyarok minden hibájukkal és gyengeségökkel, mégis a néppárt vezetési és programja bizalmat bresztnek a nemmagyarjaink polgárokban.

— Néppárti gyűlések. Vasárnap aug. 2-án két helyen is lesz néppárti gyűlés; egy mint Széchenyben (Nógrádmegyében) és Trsztenán (Árvamegyében), melyeknek programjai a következők. Széchenyben: 1. Elnöki megnyitó. Tartja Apponyi Géza gróf. 2. Közgazdasági bajaink. Tartja Marsovszky Endre. 3. Kik félnek a néppárttól? Tartja Orbán János. 4. Az új rend és a néppárt. Tartja Kálmán Károly plebános. 5. Elnöki zárzó. — Trsztenán: 1. Elnöki megnyitó. Tartja Zichy Nándor gróf. 2. A néppárttól. Tartja Zmeskál Zoltán. 3. A kisiparosok és a kiskereskedők sorsáról. Tartja Vaczulik Vincez. 4. Az új rend és a néppárt. Tartja Zelenyák János dr. képviselő. 5. Elnöki zárzó. — Augusztus 9-én is több helyen fog nagygyűléseket tartani a néppárt és pedig Vaszpremmegyében Lovász-Patonán a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. Tartja magyarul és németül: Zichy Nándor gróf. 2. Politikai helyzetünk. Tartja: Orbán János ur. 3. A kisipar és kisgazdaság. Tartja: dr. Bakonyi Elek ur. 4. A néppárttól. Tartja németül Rédey Ferencz ur. 5. Az új rend és a néppárt. Tartja: Kálmán Károly plebános ur. 6. Elnöki zárzó magyarul és németül. — Kőszegen ugyancsak a fentebb említett napon a következő tárgysorozattal tartanak néppárti gyűlést: 1. Elnöki megnyitó. Tartja magyarul és németül: Esterházy Ferencz gróf. 2. Az új rend és a néppárt. Tartja magyarul: Révész István ur, németül: Zelenyák János dr. országos képviselő. 3. A kisipar és a közgazdaság. Tartja magyarul: Major Ferencz tiszti fő-

TARUZA.

A nagy ur halála.

Írta: Németh Ödön.

— A „Fejermegyei Napló” eredeti tárcaja. —

Karczagy Lóránt főispán egy napon nem tudott fölkelni ágyából. Beteg volt.

A szolgazemélyzet részvétenül vette tudomásul a hírt, midőn az orvosért küldött inas velük közölte. Nem szerette környezetéből senki, mert gögös és hatalmaskodó természetű volt. Tetteiben az érzelmeinek sohasem engedett befolyást, s a nyomor vagy szenvedés látása ütésre emelt kezét sohasem tudta feltartóztatni. Nem törődött azzal, ha néha gögös daczból, néha rideg kötelességtudásból feldulta egész családok boldogságát. Egyáltalán nem tudta, vagy nem akarta meglátni azt a kétségbeesett életkiüzdelmet, melyet az a száz és száz mindennapi ember folytat a megélhetésért, azért a darab száraz kenyérért, a melylyel munkásságát megfizetik. Nemosak alárendeltjei tartották szivtelen, gögös embernek, általános volt az egész megyében ez a vélemény. Hivatalt állását sohasem használta fel arra, hogy az emberekkel jót tegyen; s mint a kormánynak bizalmas közege, egész figyelmét csak arra fordította, hogy annak a pozícióját a vármegyében megerősítse. Hogy ezt a célját elérje, nem riadt vissza semmitől s mindent elkövetett, hogy ellenfeleit tönkre tegye. Felebbvalójának egy dicsérő szavát többre becsülte százak boldogságánál.

Mikor ma fölébredt feje erősen fáj s kinozta a forróság. Érezte, hogy komolyabb

betegség rohanta meg. Megnyomta az ágya melletti villamos csengőt, aztán nyugalmat erőszakolt lázas idegeire, komoly szigorú arcot öltött. Nem akarta, hogy a szolgál észrevegye azt, hogy ő is éppen úgy szenved a betegségben, mint más közönséges ember. Hangja, mint rendesen rideg, parancsoló volt.

— Menj el azonnal Várady doktorhoz, mond meg, kéretem jöjjön el. Egy kicsit rosszszul érzem magam.

A büszkesége mondatta vele, hogy csak egy kicsit, ő maga azonban tudta jól, hogy nagyon beteg. Azt hitte állásának tartozik vele, hogy szenvedését eltitkolja.

A szolgál csakhamar visszajött, nyomon követve az orvos által, a ki sietett eleget tenni a magas beteg kívánságának.

Az orvosban is csak alantass közeget látott eddig, a ki tőle függ minden tekintetben. Most azonban szeretett volna vele bizalmasabban beszélni, szerette volna, ha valami szívélyesebb viszony kötné hozzá, mert titokban arra gondolt, hogy hátha az orvos rokonszenv hiányából nem fogja kellő lelkiismeretességgel gyógykezelné. Nem gondolt még a halálra s csak a beteg ember egészségség utáni vágya nyilvánult óhajában.

Az orvos behatóan megvizsgálta. Nem titkolhatta azonban el a nagy ur előtt, hogy betegsége súlyos természetű s egyuttal kifejezte abbéli kívánságát, hogy a felelősség megosztása végett, vizsgáltassa meg más orvossal is magát.

Egy arczizma sem rándult meg, a beteg testen is tudott uralkodni. A szokott göggel, megvetéssel csak annyit mondott:

— Gyáva!

Ebben a pillanatban újra visszaüverte régi erélyét, úgy érezte magát mint az ellenzék szemben, a csatasor élén álló hadvezér. Ne lássa őt remegni senki. De azért beleegyezett, hogy több orvos tanácskozhasson állapota fölött.

Követelte, hogy a tanácskozás eredményét tudassák vele.

— Nem vagyok közönséges ember; a ki nek meg van engedve az utolsó percig az önámítás. Tudnom kell előre halálomat, mert sok dolgot nem vihetek magammal a sirba. Különbösen is tudják, nem félem a halált.

Megmondták neki. Baja veszélyes, de nem reménytelen. Ha a láb nem emelkedik, életben marad.

Nyugodtan fogadta a hírt. Tudta, hogy utban van a más világ felé, de nem elmékedett, hogy mi lesz a halál után. Csak a külső körülmények foglalkozták. Elhatározta magában, hogy magas állásához s életéhez méltóan fog meghalni. Meg fogja mutatni az embereknek, hogyan kell meghalni egy nagy urnak.

Az éjszakára a láb emelkedett s önkívületben hanykálódott órák hossza alatt. Mikor a hajnali órákban magához tért nagy fokú gyöngöcséget érzett. Körül nézett a szobában.

A hajnali világosság besűrűdött az ablakon s összevegyült a gyertya sárgás fényével. Az inasa ott ült egy asztal mellett, s a falhoz támaszkodva fejét aludt. Arcza sápadt volt az álmatlan éjszakától, mely úgy látszott kimerítette.

Mikor Karczagy meglátta alvó szolgáját kétségbeesett düh szállotta meg, nem gondolt arra, hogy a fáradság nyomhatta el, csak az jutott eszébe, hogy lelkiismeretlen ápolója nem

orvos, németül: Marsovszky Endre föld-birtokos. 4. Elnöki zárszó magyarul és németül. — Beszédjavitó liberálisok. Ismeretes már olvasókörünk előtt József főherczegnek ungvári nyilatkozata, a melyért a Haas és Deutschék lapja, a „Pesti Napló“ elég vakmerő volt a szeretett főherczeg lapjában megtámadni, egy nappal később pedig a „Kelet“ című ungvári lapra hivatkozva az „Alkotmány“t József főherczeg beszédének meghamisításával vádolni. Most azonban maga a „Kelet“ című lap csáfol rá a „Pesti Napló“-ra s megmagyarázza a két közlemény közötti különbséget. Az eredeti szöveget ugyanis Hegedűs Béla liberális képviselő-jelölt úr változtatta meg, a ki megrövidítve adta vissza a kéziratot. Ez a kis hamis liberális volt tehát a beszédjavitó.

A néppárt Fejérmegyében.

Innen indult ki Székesfejervárról a néppárt országos mozgalma; itt emelték fel legelőször lobogókat, mely alá azóta az egész ország lakossága a legnagyobb lelkesedéssel csatlakozott. Annál nagyobb az örömmünk, hogy diadalmas utjokban sem felejtkeztek meg vezéreink Fejérmegyéről s annak igaz hívó vallásos népéről. Lelkesedéssel tudatjuk elvbarátainkat, hogy a néppárt augusztus 9-én E t t y e k e n Fejérmegyében nagy politikai népgyűlést tart, a melyen A p p o n y i Géza gróf a néppárt lelkes vezérfőnöke fog elnökölni. A népgyűlésre kibocsátott meghívó a következő:

Meghívó.

Fejérmegye, melynek székhelyén legelőször bontották ki a néppárt zászlóját, újra meg akarja lobogtatni ezt a diadaljelet, miért is

E t t y e k e n.

1896. augusztus 9-én, vasárnapon, d. u. 2 órakor nagy politikai népgyűlést tart, a következő tárgysorozattal:

1. Elnöki megnyitó. Tartja: magyarul és németül: A p p o n y i Géza gr.

tartotta be az orvos utasítását s nem tett reá borogatást a megszabott időben.

— István! — rivált a szolgára a mennyire beteges gyöngeségében képes volt.

A szolgál ijedten rezgett fel álmából a egy pillantást vetve maga körül rögtön tudatára jutott mulasztásának. A félelemtől remegve meresztette álmos szemét urára.

— Hord el magad azonnal innen — kiáltotta Karczagy — s küldj be ide más valakit. A mai nappal el vagy bocsájtva szolgálatodból.

Az inas szólni akart, de urának szigorú tekintete, s hallgatást parancsoló kézmozdulata, annyira megfélemlítette, hogy szónéklül ment ki, lehorgasztott fővel, mint egy megvert kutya.

Karczagy pedig magára maradvá bizonyos szorongással nézett körül a szobában. Senki sincs körülötte, a kit a szeretett gondos ápolóra ösztönözne. Megfizetett ellenségei mind, a kik talán örvendenének, ha mentől hamarabb elpusztulna.

Ennek a tudatnak kellemetlen érzése egészen leverte, s bizonyos szorongó nyugtalanság férközött lelkébe, midőn elhagyatottságára gondolt.

Ha így ápolják elfog pusztulni, biztosan meghal.

És ekkor először gondolt arra, hogy mi is lesz belőle, ha meghal? Elenyészik nyomtalanul, felbomló szervezetéből nem marad meg semmi, a lelke sem? Egész életén át úgy tartotta, hogy állati életet élünk, melyet a születésben a természet adott, s melyet a halálban ugyanaz az erő végleg megsemmisít. Sohasem kételkedett a theoriának megdönthetlenségében, — és most mikor közel érezte magához a halált, szeretne volna megtagadni.

2. Tetszik-e az „új rend“. Tartja magyarul: Lepsényi Miklós szerkesztő. Németül: dr. Wildfeuer Károly tanár.

3. A kis ipar és a közgazdaság. Tartja magyarul: dr. Wargha Dezső ur. Németül: Losonczi Szabó Endre ur.

4. Politikai helyzetünk s a néppárt. Tartja magyarul: Buzáth Ferencz ur.

5. Elnöki zárszó magyarul és németül.

E t t y e k e n, 1896. augusztus 1.

A rendezőség.

Anti-szabadkőműves kongresszus.

Nem egyszer mutattunk rá lapunkban arra az erkölcsrontó vallástalan törekvésekre, a melyvel a nemzetközi szervezeti szabadkőművesek a kereszténység ellen harcoltak. A francia katólikusok voltak az elsők, a kik a szabadkőműves törekvések leküzdésére 1895-ben világigát alapítottak.

A liga czime: „Ligue du Labarum“, amely alakuló közgyűlésén nyilatkozta a következőket:

1. A szabadkőműveség a sátán gyűlékezete és így ellensége a római katólikus anyaszentegyháznak.

2. A Humanum Genus kezdetű enciklikában XIII. Leó pápa felhívta a világ katólikusait, hogy törjék meg a rossz-szellem jármát, a mely a szabadkőműveség által nyomja a katólikus népeket. A Jézus földi helytartója által kiadott felhívásnak engedelmessékedni kell, hogy méltók legyünk a keresztény névre. A sátáni ellenség megesküdött, hogy kiirtja a föld felszínéről az Üdvözítő vallását. Tényleg sok helyen tért hódít, inzultálja mindazt, a mi előtünk, katólikusok előtt szent. Harczra fel! A pápa mondja ezt, szava tehát az Isten akarata.

A liga tervezetbe már fölvetették egy oly kongresszusnak tartását, a melyen a világ összes keresztényei csatlakozhassanak a mozgalomhoz. A kongresszus idejét ez év szeptember 29-étől október 4-ikéig állapították meg, a kongresszus helyül pedig a dél-tiroli Trientet választották.

Beteges agyában lázas képek vonultak el. Barázdás meredeken gördült lefelé, a melyen minden zökkenés iszonyu kinokat okozott. A meredek végén nagy, sötét űr tátongott, a melyben nem látott semmit s érezte, hogy a zökkenésnek minden pillanata közelebb hengergeti ehhez a mélységes űrhöz, melyben nem tudja mi vár reá, milyen lesz a megsemmisülés?

Reszkető kezeivel többször végig simította homlokát, hogy elizze ezeket a félelmes képeket.

A nap ezalatt lassan felemelkedett, a láz csillapult. A szoba kioltotta a gyertyalángot s felhuzta a függönyt.

A mint a nap sugarai beragyogták a szobát az élet fényével, Karczagy visszanyerte egészen nyugalmát. Ujra csak az járt eszébe, hogy ügyelnie kell, hogy méltósággal halljon meg. Ha néha a halál gondolata megrohanta, féltő kedvetlenséggel fordult meg fekvő helyén s gondolatait más irányba erőszakolta.

A következő éjszakára ápolónót hívtak az orvosok. A beteg állapota rosszabbodott, a katasztrófa közeledett.

Ismét láztaljes, kínos vergődésben töltötte Karczagy az éjszakát, a melyből gyöngén, kábultan tért magához.

Az ápolónó ott ült az ágya mellett. Fonynyadt, kimerült vonásu arczeval, kislirt szemekkel.

A nagy ur bizonyos tévovázó aggodalmassággal nézett az ápolónőre s midőn némileg magához tért, összeszedte minden erejét, hogy kellő szigorral tudakolhassa meg az ápolónő sirásának okát.

— Hát magát mellelte? Miért sirt?

Nagy örömmel üdvözöltük a hírt, hogy Ferencz József király őfelsége, mint osztrák császár, a kongresszus megtartásához jóváhagyását adta és arra hivatalosan elküldi képviselőjét.

A liga törekvéseiről a következőket írhatjuk.

A szabadkőműveség az egyház megsemmisítésére törekzik. Hogyan nyilvánul ez a törekvés? Sokféle módon. A szabadkőműveség mindenhová befészkelte magát és romboló hatása meglátszik ugy a vallásos, mint polgári életben, korrumpálja a magán és társadalmi életet, a közéletet, a politikát, a nemzeti fejlődést és nemzetközi érintkezést; az ifjúságot, a férfikort és az öregeséget; a szellemi haladást, az érzeseket és erkölcsöket, az államot és törvényeket.

A szabadkőműves alnunka eredménye az naturalizmus, a mely tagadja, vagy diszreditálni akarja mindazt, a mit az ember Istentől nyer.

A szabadkőműveség terjeszti a materializmust, hozzászoktatva az embereket, ahhoz, hogy mindenben csak az anyagi boldogulást tartassák szem előtt, nem mervén nyitlan tagadni az Istennek és a léleknek létezését.

A korrupciót különösen az erkölcsi téren ápolja a szabadkőműveség, mert ez megkönnyíti térfoglalását.

A szabadkőműveség megakasztja a keresztény köznevelődést, tagadva, hogy az egyház a haladást támogatja és dicsérve mindent, a mi a kereszténység ellenségeitől származik.

A szabadkőműveség az általános béke állandó veszedelme, mert folyton izgat az egyenlőtlen vagyoni és társadalmi helyzet ellen, különösen a munkások nagy tömege közt.

A politikára befolyást gyakorolván, a szabadkőműveség, a mint érdekei kívánják, a népek közti barátságos egyetértést megzavarja.

Teljes joggal állítható ezeken kívül, hogy a szabadkőműveség anyja a militarizmusnak, továbbá a szociálizmusnak és a modern proletárságnak is.

Minő eszközökkel dolgozik a szabadkőműveség? Pokoli eszközökkel. Megrendíteni igyekszik a vallásos meggyőződést és a katólikus egyház iránt gyűlöletet terjeszti.

A szegény asszony e nem várt szigorú megszólítás által egészen zavarba jött s félénkséggel válaszolta.

— A szegény boldogult uram jutott az eszembe! Ő is éppen így szenvedett, mint a Méltóságos úr, míg papot nem hívatott.

Tehát nem őt siratta, — gondolta magában a beteg. Nem, őt nem siratja senki, az ő halálos ágyánál nincs egyetlen résztvevő sem.

És a gondolatok nehézkesen kavargó tömkelegéből önkénytelenül kivált egy kérdés: miért?

Talán nem úgy élt, a hogyan kellett volna?

És lassanként, mint távoli világosság vezető sugara, eszébe jutott gyermekkorának vallásos hite; eszébe jutott mind az, a mit akkor tanult a jóról és a rosszról. Eszébe jutott, hogy a gonoszok bünhődnek, — s tudta akkor már, hogy neki, bűnös élete miatt bünhődnie kell. De vajjon ez hát a büntetés csupán? Hát mi lesz a halál után?

Akkor már nem hitte, hogy tökéletesen meg fog semmisülni, bűneinek sorozata, eszébe jutatta lelke halhatatlanságát is.

Önmagával viaskodó lelke azonban ismét elnyomta dacosan a lelkiismeret szavát. Lába csillapult, világosság áradt szerte a szobában s Karczagy fáradtan rendezgette agyában a gondolatokat, hogy mivel is tartozik állásának.

Egész nap azonban valami kellemetlen érzés tartotta nyugtalanságban a lelkét. Hasztalan akarta előbbi gondolkodását visszanyerni, nem volt képes egy alaktalan vágyat előltni a lelkében, mely örökösen valami engesztalékony hangulatra kényszerítette. Környezetével gyöngéd volt, s szavain soha nem tapasztalt jóindulat volt észrevehető.

Organizációi, szabályai, titokzatos működése és a gonoszítottak, a melyektől nem riad vissza, növelik hatalmát.

Szövetsége a politikai hatalommal, a tudatlanság és a keresztények közönyössége, gyakran gyávasága, szintén hasznára válnak. Melyek a szabadkőművesség tervei a jövőre nézve?

Teljesen végre akarja hajtani programját, hogy a keresztény vallást eltörölje.

Lehetséges-e sikerrel küzdeni a szabadkőművesség ellen, sőt azt le is győzni?

Kétségkívül. Hazudnak azok, a kik a szabadkőművesség győzhetetlenségét hirdetik. De nem szabad csupán a védelemre szorítkoznunk. (Őket segíti a gonosz szellem, a szabadkőművesség ennek megtestesülése, mert: qui facit peccatum, servus est peccati.

Az egyház le tudja győzni a pogányságot és eretnekséget: omnia possum in Eo, qui me confortat. Ha ugyanolyan erővel szállunk szembe a szabadkőművességgel, mint az első keresztények a pogánysággal, a győzelem itt is a miénk lesz.

Minő eszközökkel küzdünk tehát?

Természetes és természetfölötti eszközökkel. Az előbbiek közé tartozik a szabadkőművességnek és gonosz munkájának leleplezése. A Humanum Genus enciklika erre nézve megadja az utasítást. Az utóbbiak közé tartozik főleg az evangéliumi igazságoknak Jézus Krisztus szellemében való hirdetése és gyakorlása. A naturalista szellem, a melynek modern apostola a szabadkőművesség, csak az evangélium szellemé által semmisül meg. A természetfölötti eszközök közé tartoznak még: az imádság, penitenciatarthatás, jó cselekedetek gyakorlása.

Minő szervezkedés szükséges végül a szabadkőművesség leküzdésére?

A szervezkedés legyen nemzeti és egyuttal nemzetközi, a kifejtendő akció magán és nyilvános akció.

A nemzetekint való szervezkedés legyen a viszonyoknak megfelelő, vagy egyházi, vagy polgári. A küzdelem intézője a nemzetközi liga, a melynek székhelye Róma.

A hogy közzeledet azonban az alkony, egy nőt nyugtalansága. Gondolatai ott tévelygtek multjának övényén, kereste, kutatta hibát, bűnét. És a hogy meggyőződött bűnös életéről, egy vett erőt rajta valami szorongó félelem. Örökösen ott keringett agyban a kérdés: mi lesz a halál után?

Gyöngye szervezete közzeledet a katasztrófához. A gyertya fénycsugár sugarai gyöngén világítottak be a szobát.

A beteg kínosan vergődött ágyában. Fájdalmas nyögései, mindég fokozódtak s a körülötte levők látták a nagy urat szenvedni. Nem szót s így nem tudta senki, hogy ez a kínos vergődés nem test, hanem a lélek gyötörődését jelenti. Ejjél felé emelkedett a láz.

A beteg felült ágyában s kétségbeesett tekintettel nézett az ágya mellett álló orvosokra.

A hozzá legközelebb álló orvoság után nyult, de a beteg reszkető kezekkel fogta meg karját. Gyöngye volt és erőtlén, s míg közelebb hajolt az orvoshoz s halk suttogással csak annyit tudott mondani: „Hivjanak papot.”

Aztán kimerülten dőlt hátra vánkosára, s lázas szemei a mennyezetet tul az irgalmas eget keresték, melyet nagy göggyében eddig megtagadott, s remegve tohászzkodott, hogy csak addig legyen még ereje az élethez, míg kibékülhet Istenével.

Es megérkezett a pap. Mikor egyedül maradtak a beteg lázas gyorsasággal, elfulladt tüdővel tett töredelmes vallomást Aztán epedő tohászzkodással nézett a lelkipásztorra, várva a feloldozást. Mikor megkapta a tulvilági fény nyugalma, vergődött vissza tekintetében. Bemegő kézzel szorította ajkához az odanyújtott feszületet, hidegülő ajkát áhitattal tapasztotta rá, aztán felsóhajtott s megtisztult lelket az angyalok serege fogadta fenn a mennyben.

A liga célja és szervezete ekkép körvonalazva lévén, a trienti nemzetközi anti-szabadkőműves kongresszus célja és szervezete ehhez képest a következő szempontok szerint állapítottatott meg:

1. A kongresszus célja a szabadkőművesség ellen nemzetközi organizációt létesíteni.

2. A kongresszus lényegében katolikus kongresszus és mint ilyen, első sorban azok védelmét tűzi ki feladatául, a kik az anyaszentegyház látható fejeinek, a pápának feltételül engedelmessé hivat.

3. A kongresszust a római központi végrehajtó bizottság hívja egybe Minden nemzet katolikusai külön bizottságot alakítanak, esetleg albizottságokat is a vidéken. A nemzeti bizottság a római végrehajtó bizottsággal közvetlenül érintkezik.

4. A kongresszus tagjai tiszteletbeliek, működők és pártolók.

A működő tagok résztvesznek a kongressuson, akár saját akaratukból, akár a nemzeti bizottság megbízásából, akár a keresztény sajtó képviselőiben.

Pártoló-tag lehet mindeki, a ki más uton közreműködik a kongresszus sikere érdekében. Hölgyek csak pártoló tagok lehetnek.

5. A kongresszus elnöke mindig az a püspök, a kinek egyházmegyéjében a kongresszus megtartatik.

6. A kongresszuson előadást tartani, vagy felolvasni a nemzetközi táviró forgalomban akceptált minden nyelven szabad.

7. A kongresszus határozatait a központi végrehajtó-bizottság hozza nyilvánosságra francia nyelven. A működő és tiszteletbeli tagok a közzétett határozatok egy-egy példányára igényt tarthatnak.

A kongresszus programja.

Az első nemzetközi anti-szabadkőműves kongresszus tanácskozní és határozni fog a következő kérdések fölött:

1. A szabadkőművesség mibenléte.
2. A szabadkőművesség leküzdésének módja.
A kongresszus négy alosztályának megbeszélési tárgyai:

1. A szabadkőműves tanok.
2. A szabadkőművesek működése.
3. Könyörgés
4. Anti-szabadkőműves akció.

A mi a szabadkőművesek tanait illeti, ezeket legnagyobb részét már ismerjük. Működésük tömördek ágazata közül többek közt a következők kerülnek megbeszélés alá a kongresszuson:

A szabadkőművesség mint vallási elka. Harca az egyház ellen. Törekvése az egyházi javak elkobására, a polgári házasság, polgári temetés, halottmivasztás általános behozatalára. A szabadkőművesség, mint politikai társaság. Működése a kormányzásban, a parlamentben és a közigazgatásban. A szociális kérdés. Általános köztársaság. A szabadkőművesség, mint a patriotizmus ellensége, az iskolák megrojtója. A szabadkőművesek előnyei. Hogyan szerzik a pénzt cselekedeteikre? A szimbolikus jelek és titkok világa. A szabadkőműves érdekeszövetség minden tere. A szabadkőművesség, és a leggyeres béke. Az egyház üldözése, cenzúra a katolikus sajtó ellen stb. stb.

A negyedik alosztály tanácskozási tárgyai:

Pápai enciklikák és pásztorlevelek a szabadkőművesség ellen. Az anti-szabadkőművesség (liga) organizációja. A szabadkőművesek megtérítése, a megtértek segélyes és védelme. Anti-szabadkőműves művek terjesztése, esetleg közkönyvtárak által Népies értékek stb.

Sohasem volt még olyan impozáns kongresszus mint a milyen lesz a trienti anti-szabadkőműves kongresszus, melyre már eddig is a világ minden részéből jelentkeztek résztvevőik.

Magyarország a hol az egyház politikával kezdte meg harczát a szabadkőműves szellem, sőt minden nagyüzámú résztvevővel lesz képviselve. A magyarországi anti-szabadkőműves bizottság is nem sokára megalakul.

Városi és vidéki hírek.

— Az alosuthi udvarból. Mária Dorothea főhercegnő eljegyzése alkalmából a budapesti polgári lövész-egyesület üdvökvánatát fejezi ki József főherceg, mint az egyesület főlovászmestere előtt, kitől a következő szívélyes válasz érkezett az egyesülethez: „Fogadják leg-összintébb hálámát szíves jó üdvökvánataikért leányom eljegyzése alkalmával. József főherceg.”

— Az országos magyar kertészeti egyesület szintén üdvözölte a főherceget, mint az egyesület védnökét. Az egyesület üdvözlétere a következő választ kapta: „Legfelsőbb megbízásból a szíves üdvökvánatért őszinte, meleg köszönetet tolmácsolok. Vécsey br. főudvarmester.” — Mult számunkban közölt hírnk, hogy József főherceg. Károly Lajos főherceg örökösének tulajdonát képező nagy-tapolcsányi birtokot 1.300.000 frtért megvette, egy fővárosi lap értesülése szerint még nem befejezett dolog. József főherceg ugyan a birtokot meg akarja szerezni, de még a szerződés feltételei nincsenek megállapítva. Károly Lajos főherceg hagyatékát képező ingatlanok közül az örökösök még eladják azt a bécsi palotát is, melyet Ottó főherceg lakott ezideig.

„Burg-hauptmannschaft Budapestén. Lichtenstein herceg főudvarmester német nyelvű szövegben adja tudtára a fővárosnak, hogy a királyi palota ezentul nem „Schloss-hauptmannschaft” címet viseli, hanem „Burg-hauptmannschaft”-ot. Azonban átíratlan megjegyzi a főudvarmester, hogy a címváltozás a további rendelkezésig új állapotokat nem von maga után.

— Rudolf trónörökös árvája. Erzsébet Mária főhercegnő, Stefánia özvegy trónörökösné bájos kis leánya, néhány nap óta Belgiumban időzik. Ez az első ut melyet hazája határára tett. Brüsszelben L. i. p. ó. t. király unokája nem csekély örömet okozott. A kis főhercegnő igen kedves, szép gyermek és okos. Most végezte az I. polgári osztály tananyagát, ezenfelül négy nyelvet tanul, melyek közül a francziát és magyart tökéletesen beszél.

— Mária Dorothea és a francia royalisták. Mária Dorothea főhercegnő völégénye az orléansi herceg körlevélben a francia royalistákat értesíti eljegyzéséről, melyet a következő megjegyzés kísér: „Kérem a bizottságot hogy legyen a hűségnek és odaadásnak irántam mindenkor tanusított érzelméivel az iránt is, ki rövid pár hónap múlva orléansi hercegnő lesz. Mária Dorothea főhercegnő teljesen ismeri a francia ügyeket és bizonyos vagyok benne, hogy a francziáknál is mihamarabb meg fogja magát kedveltetni. Tudom azt is, hogy mennyire szereti a főhercegnő a francziákat és hogy elszánta magát mindenre, amit a haza érdeke megkíván.”

— Jubiláló egri érsek. Lapunkban már megemlékeztünk arról, hogy S. a. m. a. s. a. József egri érsek ünnepelni készül püspöki felszentelésének 25 éves jubiliumát. Mint értesülünk az ünnepség július 30-án folyt le. Eger város polgárága a főpapot nagy óvációban akarta részesíteni, de a szerény főpap a zajos ünnepség elől a szent mise elmondása után szakszói gazdaságára menekült. De a polgárság azért talált módot kifejezni a főpap iránti rokonszenvét. Az ünnepélyen a polgárok testületleg jelentek meg a templomban s a vérost este kivilágították.

— A vatikáni termés. A pápának a vatikáni kertben igen jó szőlői vannak, melyek

ket Candeó páter a híres bortermelő megvizsgált és azt állítja, hogy alig volt oly jó és oly sok bora a pátának, mint ez idén lesz.

— **Rudolf trónörökös ereklői.** A kispesti Rudolf-fogadalmi templom javára rendezett kiállítás tárgyai ismét megszaporodtak. Rimély Károly beszerzéséből a püspök adományával. A püspök tudvalevőleg Rudolf trónörökös nevelője volt s így számos tárgy van birtokában, melyet az trónörökös adományozott neki. Ezen tárgyakat bocsajtottá most a püspök a misszió kiállítás rendelkezésére.

— **Arany mise.** Szeghó Ferencz sornomegyei Poli község plébánosa vasárnap tartotta meg arany miséjét. A fényes és megbízható ünnepélyen nagyszámu ájtatos hívő volt jelen. A szent misénél az agg lelkipásztornak Csigi szili és Mainz popoczi plébánosok segítettek.

— **Rendkívüli közgyűlés a városnál.** A város törvényhatósági bizottsága augusztus hó 3-án d. e. 10 órakor báró Fiáth Miklós elnökle alatt rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgysorozata a következő: 1) A városi tanács előterjesztése a város tartozásai convetálása tárgyában. 2) A tanács előterjesztése a postaépületnél tervezett pótépületre vonatkozólag. 3) A tanács előterjesztése Göbel János György elemi iskolai igazgatónak a tanítástól felmentése tárgyában.

— **Szent István szobra.** A budavári Mátyás-templom mögött a várbástyanak legszébb ékesége lesz a Szent István szobor, melynek készítésével a közoktatásügyi miniszter Strobl Lajos szobrászt bízta meg. A művész nagyban dolgozik a szobor mintázásán s életnagyságban már el is készítette a nagy király alakját, a mint levon ül s kezében magára tartja az apostoli keresztet. A szobor nagy mintája csak a jövő évre készül el.

— **Tiszti lövőversenyek.** E hó 29-én volt a helybeli vadász tisztikar lövő-versenye a sóstói katonai lövöldében, mely alkalommal a júri sátorán nemzeti zászlók lengtek. A versenyről hazatérve a nemzeti zászlókat zenezóval hozta haza a kirendelt század. A honvéd tisztikar helybeli tagjai is tartottak versenylovászatot még pedig jul. 30-án az az csütörtökön délután a sóstói katonai lövöldében, melynek befejezte után nagy vacsora volt a „Magyar Király” szállodában.

— **A koronaörök.** A koronaöröset ez évben ujjaszervezték s a szervezeti szabályzatot most közli a hadsereg rendelti lapja. E szerint az új koronaörög a honvédség állományából alkotott katonai osztály, a melynek a szent korona és a koronázási jelvények őrzésén kívül az udvarhoz is berendelhetők szolgálattételre. A koronaörögben van 1 kapitány mint parancsnok, 1 főhadnagy, 1 kezelő tiszt, 1 koronaörögmeister, 2 koronaörögvezető, 3 koronaörög tizedes, 40 koronaöröggyalogos, 2 koronaörögkürtös, 3 tiszt szolga, 5 házi szolga.

— **Az új báró család bajai.** Szenzációt keltő bűnper van folyamatban a budapesti büntető főrendszékén, a nemrég bárói rangra emelt Inkey család ellen. A feljelentést gróf Forgách Károly tette, azzal vádolva az Inkey családot, hogy nyereszkézési szándékból az ő anyját, ki Inkey lány, a Majthényi családba csempeszté be. Az érdekes bűnper részletei a következők: Forgách Antal gróf és Majthényi Anna bárónő házasságából származó Forgách Károly gróf ezélt két évvel egy családi ügyből kifolyólag megakartá szerezni anyjának keresztlevélét. Azonban az anya nem tudott keresztlevélre vonatkozólag felvilágosítást adni s ezért a gróf, hogy a beszerzésre az utbaigazító adatokat megtudja, először szüleinek házassági-levélét szerezte meg. A házassági-levél aztán feltűnő eredményre vezetett. A házassági levélből kitűnt, hogy anyja 1850-ben ment férjhez 20 éves korában, tehát 1830-ban kellett hogy születessen. A kutatások folyamán aztán kitűnt, hogy anyjának anyja két ízben ment férjhez. Első férje ki Inkey Antal volt, ki 1831.

szeptember 8-án halt meg. A második férje Majthényi István báró volt, ki 1833. máj. 11-én vette nőül az özvegyet. Mivel pedig anyjának 1830-ban kellett születnie így tehát Majthényi leány nem lehet, hanem Inkey Antal és Kisz Terézia házasságából származhatott. Ez a felfedezés arra bírta a gróft, hogy kutatni kezdte az okot, mely miatt anyján törvényes Inkey-lány léte a Majthényi-családba csempeszték. A gróf közölte a kutatása eredményét édes anyjával; ki erre elmondta, hogy neki Inkey Sándor gyakran emlegette, hogy ő Inkey és nem Majthényi lány. Ő is megütökött ezen, de nem tudott utánna járni, mert nagyon szerény viszonyok között, csak Inkey-család által nyújtott segélyből élt s attól félt, hogy megvonják a segélyt, ha az Inkey Antal után őt megillető örökség-igényét érvényesíteni akarná. Most azonban, hogy fia kezében látja az okmányokat, meghatalmazást adott neki örökségi igényeinek érvényesítésére s az ügy rendezésére. Az eljárást ekkor megindították s Forgách Károly gróf megbízásából Polónyi Géza ügyvéd, orsz. képviselő s Inkey-család megbízásából dr. Hochreiter Kornél csurgói ügyvéd jöttek össze tanácskozásra, de sikertelenül, tehát így az ügynek perenkívüli elintézése nem sikerült. Ekkor váratlanul Inkey József báró perrel támadta meg Forgách Károly gróf anyját s az eddig nyújtott segélyt megvonta tőle s így oly szorult helyzetbe juttatta, hogy az Inkey-család ügyvédjének könnyen sikerült egy mult évi ápril 15-éről Bécsben keltetett nyilatkozatot aláírni, mely szerint visszavonja fiának Forgách Károly grótnak és Polónynak adott meghatalmazásait s az eddig követt örökségről lemond, még az esetre is, ha kitűdnék, hogy ő Inkey-lány. Eddigi igényeire nézve kielégítettnek nyilatkozza magát azon feltétl mellett, ha az évi 4000 forintnyi segélyt megkapja. Azonban a nyilatkozatban még ki lett köve, hogy ha ő, vagy akármely hozzátartozója származására vonatkozólag kutatni kezd, az Inkey-család kötelezettsége megszűnik. Ezt a nyilatkozatot az Inkey család részéről aláírták: Inkey József báró, továbbá Inkey Zsigmond gyermekei: László, Béla, Antal és Gabriella. Forgách Károly gróf a feljelentésben határozottan állítja, hogy édesanyja Inkey József és Zsigmondnak testvére, s nyereszkézési vágyból az örökség megszerzése céljából csempeszték be a Majthényi-családba. A feljelentést szombaton délután tette meg Forgách Károly gróf. A bűnper iránt nagy az érdeklődés a furi körökben, ép úgy, mint a jogászvilágban.

— **Kitüntetett esperes-plébános.** Ruschek Antal győri-nádorvárosi esperes-plébános az egyház, népnevelés és közügyek terén szerzett érdemei elismerésül a király a Ferencz József-rend lovagkeresztjével tüntette ki.

— **A nyitrai basa.** Eftalaszt az árulót kiátkozták a görögök s végtére elzúllott a közmegevetés közepette. Tarnóczy a szomorú dicsőségre hivatott nyitrai basát is utoléri a nemezis. Legutóbb gróf Károlyi Lajos tolnamegyei kastélyában diszes társaság volt együtt. A nyitraimegyei millenaris bandérium tagjait látta vendégül a grófi házigazda. Tarnóczy ur azonban, a ki közmegebotránkozásra elég szerénytelen volt, a nyitrai választásra viselt dolgai daqzára, a millenaris diszmenetben a nyitrai küldöttek között részt venni, hiányzott a társaságból. Távolléte abban leli magyarázatát, hogy gróf Károlyi k hagyta a meghívottak közül A bandérium tagjai lefotografáltatták magukat csoportosan és egyenként is.

— **Iskolaszéki ülés.** A székesfejérvári iskolaszéki csütörtökön f. hó 30-án d. e. 11 órakor Alaghy Dezső elnökle alatt ülést tartott a városi ház nagytermében. Az ülés tárgysorozata három pontból állott. Az elnök bejelenti, hogy Perényi Béla volt belvárosi tanító 2000 frtos alapítványt tett, melynek évi kamatait a belvárosi elemi iskola első osztályá-

nak legjobb tanulója kapja tekintet nélkül szüleinek anyagi viszonyaira. A gyűlés az elnök ezen jelentését tudomásul vette. A legérdekesebb pont volt Sölyom Lajos és Vid a Dezső vezető tanítók kérvényének tárgyalása, kiknek az évi járandóságuk nem felel meg a megkívánt s a törvényben előírt összegnek, mert az eddig huzott fizetésükhöz még 100 frt járna, melyet eddig egész jótalanul elvontak. A kérvényt az iskolaszéki a városi tanácshoz pártoloiag terjeszti be, mert belátták az iskolaszéki tagok a vezető-tanítók jogos kérését. Ezt követte Gyuresik Lajos tanítónak a városi tanácshoz beküldött kérvényének tárgyalása. Gyuresik a városi tanácsban az iránt intézett kérvényt, hogy a palota-városi felsőrézsi iskolában lévő eddig Langer János tanító által használt lakást ideiglenesen elfoglalhassa. Kérvényét azzal indokolja, hogy őt az iskolaszéki megválasztotta a vizvárosi iskolához vezető-tanítónak, de ezen választás megfellebbeztetvén, az ügy még most sincs elintézve, s most, hogy eddigi lakását felmondotta, nem kap máshol lakást, mert minden háztulajdonos attól fél, hogy csak egy negyed-évig lakja lakását. A városi tanács a kérvényt véleményadás végett az iskolaszéki elé terjesztette be. Az iskolaszéki arra az álláspontra helyezkedett, hogy mivel Gyuresiknak a kérvényt az iskolaszéki elé kellett volna terjeszteni, mely az ilyen dolgokban egyedül határozatképes, s mivel a kért lakás még ezeidig Langer János vezető tanítóé illeti, kérvényét ama határozattal küldi vissza a tanácsnak, hogy a lakás Gyuresiknak nem adható át. A gyűlést félőben az elnök egyedül e tárgyról hirta egybe, mivel a kérvény csak július 24-án érkezett az iskolaszékihez, a Gyuresik tanítónak a határozatra augusztus 1-ére lett volna szüksége, hogy az iskolaszéki lassu ténykedéssel ne vádolhassák. Az elnök az ülést 3/4 órakor zárta be. A jegyzőkönyv hitelesítésére Gremesperger István apátplebánost és dr. Kövessy István ügyvédet kérték fel.

— **Bourret francia bitoros halála.** Nagy szomorúság érte a francia katolikusokat Baurret bitoros, ródesi püspök halálával. Páratlan ösztönés miatt a nép rajongott érte. Bátor és szokimondó főpap volt.

— **Megjutalmazott tanító.** Pázmándról írja levelezőnk: A község érdemes előjárósága elismerve a néptanító nemes fáradozásait, mely által a gyermekeiket minden jóra, nemésre és hasznosra tanítja, július hó 26-án egyhangulag hozott határozattal Balogh Sándor főtanítót, — ki már 9 óv óta működik a községnél — a segédtanítói kötelezettség alól, melyre eddig kötelezve volt, felmentette, s ezen túl a segédtanító a község fogja fizetni. Ezen határozat a főtanítóra nagyon kedvező, a mennyiben a teher alól felszabadult s a nyugdíj-alapja 150 frttal fog emelkedni.

— **Üngylikos-jelölt.** Szili Kovács József pázmándi lakos, július hó 30-án életuntóságában elmentette nyakát. Egy időben jómódú gazdaember volt, de az ivásra adván magát, a vagyonát elpocsékolta, s e miatt gyermekei semmire sem bicsülték. Nagyon bántotta őt az, hogy terhükre van, de még jobban az, hogy csak néha juthatott italhoz. Ez az elkeseredés emeltette vele csütörtökön nyakához a borotvát. Háromszor emelte torkához a gyilkos szerzámot, kétszer még lelkiismerete győzött a kisértés felett, de már harmadszor úgy a torkához vágott, hogy gégejét keresztül metszette. A rögtön oda hívott orvos bevárta a sebet, s minthogy ért nem vágott el, remélhető, hogy életben marad.

— **Csendörök a templomban.** Nagy megebotránkozást keltett Radnán, hogy két fegyveres csendör hatolt be a templomba, hogy Müller Mari orzari asszonyt, aki éppen gyönt letartóztassák. A letartóztatott asszonyt azzal vádolják, hogy egy lippai embernek a zsebéből egy ügyes kézmozdulattal kicsente 75 forintot tartalmazó tárczáját. A tárczát pénzestül együtt kutatás közben meg is találták hiány nélkül az asszony zsebében. Müller Marit a temesvári kir. törvényszéknek adták át.

— **A közönség figyelmébe.** Az ezredévi országos kiállítás tömeges látogatása czéljából augusztus 15-én rendezendő kirándulásban résztvevni óhajtok ezúton is értesíttetnek, miszerint a kik az éjjeli szállás, 2 napi ellátással kombinált jegyeket igénybevenni nem akarják, azok részére külön III. oszt. vasuti menettérjegyek tognak kiadni. Ezen vasuti jegyekre az első-jegyzét 1 frt 70 kr lefizetés ellenében augusztus hó 5-éig elfogadja Hoffer Lajos a város-ház nagyertermében, naponként d. e. 10—12 óra között. Ezen menettérjegyek 8 napi érvényvel bírnak s a visszautazásnál utánfizetés mellett a II-ik osztályban is használhatók.

— **Alapkövetétel Pannonhalmán.** Már megemlítettük lapunkban, hogy a pannonhalmi emlékoszlop nem készül el az e hó 26-án tartandó ünnepélyre s így csak alapkövet teszik le ünnepélyesen. Ezen ünnepély programját a miniszter megbízásából Győrmege alispánja ei is készítette. A tervezet szerint az ünnepély a következő sorrendben fog lefolyni. 25-én délután a budapesti vendégek Vlassics miniszterrel élükön megérkeznek Győrbe. 26-án reggel elindulás a magyar államvasut külön vonatán Pannonhalmára. Szent-Márton községben Goda Béla alispán fogadja a vendégeket, Pannonhalmán Fehér Ipoly főpát. A fogadtatás után Te Deum, s ennek végeztével Cyprián tihanyi főpát méltatja Pannonhalmát, mint történelmi nevezetességű helyet. Beszél még a benzések esztergomi főgymnáziumának igazgatója, mely beszédében a benzésrend magyar kultúrális működését eszeveli. Ezt követi a tulajdonképeni ünnepély, az alapkövetétel. Az ünnepélyen katonai zenekar is lesz, egy díszszászad kíséretében. Az emléknél Vlassics miniszter mond beszédet s dr. Földváry Elemér, a megye tisztelbeli jegyzője felolvassa az alapkövet teendő iratot, melynek aláírása után Fehér Ipoly megáldja az emléket és átveszi a benzések nevében. Győrvarmege nevében pedig gróf Laszberg főpát veszi az emléket át. Az ünnepély után díszközgyűlés a szabad ég alatt.

— **Helyreigazítás.** Mult számunkban a belvárosi róm. kath. óvoda megnyitásának napját tévesen jeleztük, ugyanis nem augusztus hó 11-én, hanem 1-én nyílt meg.

— **Elcsapott szerkesztőség.** A hirhét Pesti Napló szerkesztőségét az új szerkesztő Hevesi József Vészi József főszerkesztővel egyetemben elcsapta. Hogy ez egyáltalán a lap irányában változást is jelentene, nem hiszi senki sem, sőt inkább meg van győződve mindnaki, hogy a Pesti Napló, melyet a Haas és Deutsch czég tart fenn, ezután is az a zsidó-szabadkőműves lap lesz, a mely eddig volt, az időtől számitva gyászos szereplését, midőn a hirhét czég tulajdonába ment át. Az estilapot is beszűntetik s egész jogos a reményünk, hogy rövid idő múlva véglegesen leszámol a jóízű keresztény olvasó ezzel a hirhét újsággal.

— **Szerencsétlenül járt asszony.** Pázmándi levelezőnk értesít, hogy Kercsuka Istvánnét munkaközben egy létra félredőlése életveszélyesen megsebesítette. Rögön ápolás alá vették, s bár sebei nagyon veszélyesek, felgyógyulásához van remény.

— **A nagyváradi kapuczinusok új házfőnökének.** P. Lambertnek mandátuma ez évben lejárván, utódja valószínűleg P. Torma Izidor lesz, a ki nagyon népszerű ember.

— **Nagy robbanás Pécsen.** Borzasztó katasztrófa történt csütörtökön július 30-án Pécsen. Fél 9 óakor délelőtt óriási dőrej halaltzott, a házak megrázkódtak s a halálra rémült emberek futkoztak az utcán. Villámgyorsasággal terjedt a hir, hogy a városház sarkán levő Kösztl János fűszerkereskedő kirakatában és boltjában felhalmozott lópor és rakéta explodált. A város legelőnebb pontján van ez üzlet, hol folyton eleven élet van. A robbanásnak borzasztó hatása volt. Sokan megsebesültek, köztük Aiding János kir. tanácsos, Pécs város polgármestere, ki a robbanás pillanatában éppen arra ment, sulyos sérüléseket szenvedett. A légnemű ereje az utca közepére lökte ki s onnan több ember segítségével,

— körülbelül 50 kisebb-nagyobb sebből vérezve — tudott csak tovább vándorolni. A levegőben mintegy tízpercig röpöködtek ide-oda a rakéták. A tüzeltokálnak nagy erőfeszítésbe került a tüzet lokalizálni. Az üzletelőségben hárman égetek benn: Quering József tanoncz, Vári Anna szakácsnő és Vlassics Mari 13 éves leánya. A többiek, kik az üzletben voltak, a kirakat ablakon át menekültek meg, de azért ők is szenvedtek kisebb-nagyobb sérüléseket. A sérültek száma meghaladja a százat, melyek közül csak a közelben levő irtalmas növényekhez 50 sebesültet szállítottak be. A sérültek nagyobb része falusi ember s cselédek, kik bevásárolni voltak a kereskedés előtt levő piacon. Ez ideig több halálozás nem történt, de hat sebesült életveszélyes állapotban van. A robbanás oly erős volt, hogy a piacon levő árusbódék egy része feldúlt s a többi pedig darabokra esett össze. A kereskedés egy kirakatának üvegtáblája darabokra törve messze repült, megsebesítve számtalan embert. Az explodálás valószínűleg úgy történt, hogy Kösztl tulajdonos a tilalom daczára a Wertheim szekrényében több kiló puskaport tartott, melyhez mikor a kasszát kinyitotta égő szivarral, vagy gyufával hozzáfért. A robbanás ereje leemelte a pénzeszkény tetejét és a lángok átcsaptak a kirakatban nagy mennyiségben felhalmozott rakéták közé, felgyújtva azokat. A robbanás helyétől még 200 méternyire is betörték az ablakok. A megsebesült polgármester állapota, valamint az üzlettulajdonos sebei nem életveszélyesek.

— **A hercezersek jubileuma.** A napokban tartotta Koholmúti hercezersek papságának 25 éves jubileumát nagy ünnepségek között az olmtúzi székesegyházban. Az ünnepélyen jelen volt a hercezersek 43 iskolatársa is. Az ünnepeltet mindeninven elhalmozták a hála és szeretet jeleivel.

— **A vonat kerekéi alatt.** A Sarbögárd és Szegszárd közt közlekedő viczinális vasut a napokban kölesd-bengeli állomás közelében Regöli Vasary István kajdaci (Tolna-megye) lakost darabokra szaggatta. A szerencsétlenség úgy történt, hogy Vasary, fíval kocsin akart átmenni a pályatest átjáróján. Midőn a közelgő vonatot meglátta, lovait meg akarta állítani, de azok megvadulva tovább mentek s éppen a sineken álltak meg. A vonat ezalatt már oda ért. A fiú, látva a veszedelmet, kingrott a kocsiból. A lovak is ijedten ugrottak előre, úgy hogy a kocsit el is rántották a sínről, a szerencsétlen gazda azonban a kocsiból kibukott éppen a vonat elé, honnan már menekülni nem tudott.

— **Jóváhagyott alapszabály.** A székesfejvári kerékpár-egyesület alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

— **Egy grófnő ügyilkossága.** Gmundenben tegnapelőtt egy grófnő, Wartenleben Erzsébet vetett véget életének. A grófnő fiatal korában Budapesten élt atyjával, ki százados volt. Az atya halála után Ausztriában élő rokonaihoz ment. Az utolsó évtizedben elméje megzavazodott, a miért rokonai Gmundenben az agnók részére fentartott menhelyben helyezték el. A grófnő itt összes vagyonát a kiszolgáló személyzetnek hagyományozta. A legutóbbi időben aztán annyira elkeseredett, hogy csütörtökön az intézet harmadik emeletén levő szobájából az ablakon keresztül a kövezetre vetette magát.

— **A zsidókérdés.** Podjedonoszev a szent szinodus elnöke egy bécsi újságról előtt igen érdekes nyilatkozatot tett a zsidókérdést illetőleg. „A zsidók — mondotta Podjedonoszev — az egész világon szolidaritásban vannak. Ha a németországi meg a más országban lakozó németek együtt éreznek, vagy ha a szlovák érdeklődnek egymás bajai iránt, ezt a zsidó sajtó azonnal hazafurulásnak, pánszlávizmussnak és más ilyenek minősíti; szintugy, ha az osztrák katolikusok vagy a német katolikusok érdeklődéssel kísérik a magyar katolikusok egyházpolitikai akcióját, ez hazafüan ultramontánizmus. Csak a zsidóknak

szabad az egész világon együtt érezniök. Hogyha Oroszországban megvernek egy zsidót, az (ausztriai, németországi és franciaországi zsidóknak is fáj a háta. Minderről pedig állandóan érdemes gondolkozni, — éppen a szabadság, egyenlőség és testvériség érdekében.

— **Csendélet városunkban.** Csuti Imre helybeli szabó házában lakott Deutch János pékecséd kedves életetparjával. Csuti a házbért kérte tőlük, mire Deutchné igen olcsón fizette, mert a kezében levő érczphárral több ízben fejbeverte a házigazdát és azután megizelte, hogy milyen hus van Csuti Imre balcarján. A női furia nem elégedett meg ezzel sem, hanem még körmeivel is végig szántott Csuti Imre arcán, a ki most elégtételért a bíróságához fordult.

— **Életmentő pap.** Zemplémmegyei Zubna község görög katolikus papja, Beszkid Miklós a minap saját életének kockázatásával mentett meg két gyermeket a vízbefulástól. A község környékén ugyanis a nagy eső következtében az Udava patak erősen megáradt s annak átjáróján a tulós partra akart átmenni két testvér Honka László és Anna. Azonban a víz nagyon gyengére tette, az amugy is laza átjárót, s a két gyermek elvesztve rajt az engelsulyt, beleesett a patakba. A partról több parasztember nézte a szerencsétleneket, hanem egyiknek sem volt bátorsága kimenteni őket. Beszkid Miklós is épen arra jött a látva a gyermekek vergődését utánnok ugrott, s nagy nehézen a partra is hozta őket, megmentve a biztos haláltól.

— **Vizsgálat elől a halálba.** Afendakisz hazaszállítasok igen sajnálatos eset történt a budapesti állomáson, a rendőrök ugyanis annyira vetemedtek, hogy ittlelenni kezdték az ott levő hirlapírókat. A rendőri kirendeltségnek állandó parancsnoka Csorba Imre rendőrfelügyelő volt. Ezen konfliktus következtében a főkapitány ő ellene is megindította a vizsgálatot. Csorba est annyira szívére vette hogy július 29-én délután 3 órakor föbelötte magát. Csak egy sort irt, hogy apóstát és ne nejt tudósítsák vezetés tetéről. Csorba ez előtt katonatiszt volt s itt Székesfejváron is volt állomáson a vadászrezdnel, de a kancziót nem tudta letenni, és hogy megházasodhasson, nemrég kilépett a katonaságtól, kinevezettette magát rendőrfelügyelőnek.

— **Vizbefútt.** Nagyhantosan az ottani tóba július 24-én délután 1 órakor beleesett Vára Katalin 12 éves cselédleány és bele is halt.

— **Lekaszálta a fia fejét.** Tonnanta község mellett egy francia tóvírat jelentése szerint borzalmas eset történt. Egy paraszt ember aratás közben a mellette játszó 3 éves kis gyermeknek fejét leszelte, s mikor a boldogtalan apa látta tettét, rémületében hazament s a csürben felakasztotta magát.

— **A budapesti vásárcsarnok égése.** Budapesten az újonnan épült vásárcsarnokok egyike csütörtökön, július 30-án leégett. Még néhány napja, hogy elkészült az épület s pár nap múlva már átadták volna a gyönyörűen épült csarnokot rendeltetésének. A tűz egy inasgyerek vigyázatlansága folytán keletkezett.

— **Halálos esés a toronyból.** Sztraki Frigyes temesvári bádogosmester, sógorával, Wog Péterrel Szerb-Szent-Márton községben egy templortorony bádogozásával volt megbízva. Az állványok felállításakor Sztraki elvesztette az engelsulyt, magával rántotta sógorát és 34 méter magasságból a földre zuhantak. Mind a ketten rövid idő alatt meghaltak.

— **Ásványvíz magyar kulturozóleokra.** Az erdélyrészi Kárpátgyesület két fajta kitünő ásványvizet hozott forgalomba, misztal nemcsak kereskedelműnek, de különösen a magyar kultúrának tett kitünő szolgálatot, mert a forgalomba hozott ásványvizet tiasta jövedelmét, az egyet elvének hűen, jótékony és magyar kulturozóleokra fordították. Az egyesület tulajdonát képező radnaborberei „Szentlény-forrás” és a Bethlen Andrács gróf tulajdonában levő, de az egyesület kezelésé alatt álló „Dombhátú lívia-forrás” ásványvizei már eddig is tért hódítottak maguknak és közkeletteltségnek örvendének. A radnaborberei lívia vasa ásványviz; mint ilyen majdnem hasonlósága hímeyes karlsbann (00394), ghariottenbrunn (vastartalma 00346) és kryniczai (vastartalma 00897) vizeknek; orvosi

PERL ARNOLD, Győr szab. kir. város
törvényhatósági állatorvosának

JOCKY FLUIDJA

minden gazdaságban nélkülözhetlen.

Biztosan ható szer a tüdőritetett állatok
izmainak tolytonos jókárba tartására, valamint
a kimerülés, fáradtság, izom-és valbénóság,
időszaki sarvaság a vértagok több bántalmi
és merevség esetében. — Számos köszönőirat
betekintésre áll.

Főraktár: SZENTMIHALYI GYULA
gyógy-szerárabon Győrött.

Egy üveg ára 2 korona.

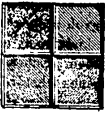
4—5 % mellett

rendes és rendkívüli jelzalog-
köcsönöket kieszközöl, vala-
mint a legbonyolódottabb
conversiókat szintén 4—5 %-
kal rendezi gyorsan és dis-
krét, minden előleg nélkül

HERCZEG SÁNDOR

BUDAPEST,

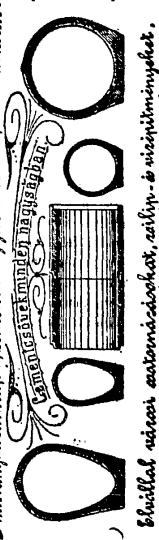
Gyár-utca 19. szám.

MELOCCOPÉTER
BUDAPEST

VI. Deák-utca 11.

Magyarországi és külföldi ügykezelés.
Műanyag-mezárlás, cementkőgyártás és betonmunkák vállalkozás.
Vas- és acélipari munkák, szállítás és vágásmunkák.
Vas- és acélipari munkák, szállítás és vágásmunkák.
Vas- és acélipari munkák, szállítás és vágásmunkák.

Pártoljuk a kitünő hatású erdélyi ásványvizeket!

Az Erdélyrészi Kárpát-Egyesület ásványvizel.

A „Livia“ forrás-víz
HAZAI SELTERS!
2 liter 29 kr., 1 liter 20 kr., 1/2 liter 15 kr.

Egyetlen élvezeti

vasas-víz. „Széchenyi“
2 lit. 30 kr., 1 lit. 21 kr., 1/2 lit. 16 kr.

Orvosi vélemények szerint a legkülönbözőbb ásványvizek.

„Az Erdélyrészi Kárpát-Egyesület“

országos ásványviz raktára: **BUDAPEST, Aradi-utca 58 sz.**

Telefonnál csak a szám 25—15 kérendő.

Székesfejvári főraktár: Imrich Viktor gyógyszerésznél, Reinitz
Lipót kereskedőnél.

Kapható mindenütt. — A jövedelem jótékony célra megy.

ÉRTESÍTÉS!

Van szerencsénk Székesfehérvár város tisztelt közönségét értesíteni, hogy a
légszesz **világítás, főzés, fűtés, illetve motor**
célokra való felhasználásának megkönnyítése végett hajlandók vagyunk

légszeszbevezetést lakásokban ingyen létesíteni

azon feltétel alatt, ha a megrendelő kötelezi magát a berendezés létesítésétől szá-
mitott 3 éven át naponként legalább 10 kr áru légszeszt fogyasztani.

Bérbeadunk oly a legnagyobb igényeket teljesen kielégítő fűzőkészülékeket,
a melynek Európa világvárosaiban használatban vannak, darabonként és havon-
ként számítható 10 kr használati díjért. A készülék a légszeszgyárban meg-
tekinthető, hol a legnagyobb előzékenységgel és szíves készséggel nyújtunk
minden felvilágosítást.

A légszesz ára világítási célra, mely először köbméterenként 18 1/2 kr,
most 16 krral számíttatik, minden egyéb célra, ugyancsak fűtéshez,
és motorokhoz használandó gáz, mely először köbméterenként 16 3/4 krral, később
12 1/2 krral számíttatott

most 10 krba kerül.

Augusztus hó elsejével fog a leszállított ár érvényre emeltetni.

A székesfejvári légszeszvilágítási társulat

MRAZ V., igazgató.

HIRDETÉSEK

felvételnek kiadóhivatalunkban (Szt.-István-
tér 1-ső szám alatt) a legjutányosabb áron.